

1.

[H]lavně přijet první.

Poté co si Ludovic Sénéchal přečetl ten inzerát, ještě za svítání sedl do auta a v rekordním čase urazil vzdálenost dvou set kilometrů, která dělila předměstí Lille od Lutychu.

„Prodej sbírky starých němých a zvukových snímků natočených na 16mm a 35mm filmy. Všechny žánry. Krátké, dlouhometrážní, natočené po roce 1930. Více než 800 cívek, včetně 500 špionážních filmů. Cena dohodou na místě...“

Podobné inzeráty se na internetu objevovaly jen zřídka. Majitelé takových sbírek chodili většinou na burzy, nebo filmy prodávali v aukcích přes eBay. Tenhle působil spíš jako inzerát na starou vyřazenou ledničku. To bylo dobré znamení.

V centru belgického města měl Ludovic trochu problémy s parkováním. Zkontroloval číslo domu a pak se představil jeho obyvateli. Luc Szpilman, asi pětadvacet let, na nohou conversky, na nose surfařské sluneční brýle a na sobě tričko s nápisem Chicago Bulls. Taky pár piercingů.

„Aha, vy jste přijel kvůli těm filmům. Pojd'te za mnou, jsou na půdě.“

„Jsem tu první?“

„Další zájemci dorazí vzápětí, už jsem měl několik telefonátů. Nemyslel jsem si, že to půjde tak rychle.“

Ludovic krácel za ním. Byl to typický vlámský dům s fádními barvami, postavený z tmavých cihel. Do všech místností se vcházelo ze shora osvětleného schodiště.

„Proč se těch starých filmů chcete zbavit?“

Ludovic pečlivě vybíral slova. *Zbavit, starých...* Vyjednávání o ceně už začalo.

„Otec včera umřel. Nikomu neřekl, co s tím máme dělat.“

Ludovic měl pocit, že se mu to snad zdá. Hlavu rodiny ještě ani nepohřbili a už se začali zbavovat jeho majetku. Navíc jeho připitomělý syn neviděl žádný smysl v tom, aby si nechal dlouhometrážní filmy vážící pětadvacet kilo, když si dnes může uložit tisíckrát víc minut ke sledování na mnohem menší prostor. Ubohá, ztracená generace...

Schodiště na půdu bylo tak strmé, že by si na něm člověk mohl zlomit vaz. Jakmile došli nahoru, Szpilman rozsvítil slabou žárovku. Ludovic se usmál a jeho sběratelské srdce mu v hrudi poskočilo radostí. Tak tady jsou, chráněné před denním světlem. Pestrobarevné krabice uložené na hromadách po dvaceti kusech. Vzduch, který se mezi policemi skoro nehýbal, voněl celuloidem. K nejvyšším policím se dalo vylézt po pojízdném žebříku. Ludovic přistoupil blíž. Na jedné straně byly uloženy objemné 35mm filmy a na druhé 16mm, o které se zajímal především. Kulaté krabice měly štítky a byly dokonale seřazené. Klasické němé filmy, dlouhometrážní filmy z doby zlatého věku francouzské kinematografie, a hlavně špionážní filmy, kterých bylo na policích nejvíc... Ludovic vzal jednu krabici do ruky. *Předseda* od Johna Lee Thompsona, pojednávající o CIA a komunistické Číně. Kompletní, nedotčená kopie, chráněná před vlhkostí a světlem jako lahev archivního vína. V krabicích byly dokonce lakmusové papírky kontrolující kyselost prostředí. Ludovic jen stěží skrýval vzrušení. Jen tenhle jeden poklad by ho na trhu přišel na pět set eur.

„Váš otec patřil k fanouškům špionážních filmů?“

„To jo. Měl byste vidět jeho knihovnu. Je plná teorií o spiknutích a konspiracích. Byl tím úplně posedlý.“

„Za kolik je prodáte?“

„Zjišťoval jsem si cenu na internetu. Na černém trhu se prodávají kolem sto eur za cívku. Ale já se jich chci zbavit co nejrychleji, potřebuju místo, takže se určitě domluvíme.“

„To doufám.“

Ludovic si dál prohlížel sbírku.

„Váš otec určitě měl soukromé kino.“

„Ano, chceme ho přestavět. Starou techniku vyhodíme a nahradíme ji novou. Instalujeme tam LCD obrazovku a nejnovější promítací technologii. Půdu chci přebudovat na zkušebnu pro naši hudební skupinu.“

Ludovic, znechucený takovým nedostatkem úcty, se vydal doprava, srovnal několik krabic a nadechl se vůně celuloidu. Objevil filmy Harolda Lloyda a Bustera Keatona, a o kus dál filmy jako *Hamlet* a *Kapitán Fracasse*. Toužil po všech, ale plat státního zaměstnance v sociální pojišťovně a měsíční předplatné internetu a satelitní televize ho dost omezovaly, takže si musel vybrat.

Přistoupil k žebříku. Luc Szpilman ho varoval.

„Dávejte pozor, z toho žebříku táta spadl a rozbil si hlavu. Lézt nahoru ve dvaosmdesáti...“

Ludovic na okamžik zaváhal, ale pak na žebřík přece je vylezl. Pomyšlel na starého muže, který své filmy miloval tak, až ho nakonec zabily. Dostal se co nejvýš. Za *Dopisem z Kremly* našel na policiče ukrytou černou krabici bez štítku. Naklonil se tak daleko, aby udržel rovnováhu, a natáhl se pro ni. Uvnitř byl zřejmě krátkometrážní film, protože celuloidový pásek nevyplňoval celý vnitřek. Maximálně deset až dvacet minut projekce. Pravděpodobně šlo o nějaký ztracený unikátní snímek, který se majiteli nikdy nepodařilo identifikovat. Ludovic slezl dolů a přidal ho k hromádce kultovních filmů, které si vybral už předtím. Anonymní kotouče byly vždycky pikantním doplněním každého promítání.

Když se otočil, předstíral klid, ale krev v žilách mu přímo vřela.

„Většina těch vašich filmů bohužel nestojí za nic. Myslím, že se jedná jen o průměrnou sbírku. A pak... cítíte ten zápach?“

„Jaký zápach?“

„Ocet. Kotouče jsou napadeny octovým syndromem, jinak řečeno, brzy budou úplně zničené.“

Mladík vykročil kupředu a nasál vzduch.

„Víte to určitě?“

„Jistě. Zbavím vás těch deseti tady. Pětatřicet eur za všechny. Vyhovuje vám to?“

„Padesát.“

„Čtyřicet.“

„Dobře...“

Ludovic vyplnil šek na čtyřicet eur. Ve chvíli, kdy vyjížděl od chodníku, uviděl, jak před domem zaparkovalo auto s francouzskou poznávací značkou.

Určitě další sběratel.

Ludovic vyšel ze své domácí promítací kabiny a s pivem v ruce se usedl do jednoho z dvanácti kožených křesel z padesátých let, která získal, když ve zdejší čtvrti rušili malé kino Rex. Ve sklepe domu si zřídil promítací sál. Říkal mu „kapesní kino“. Měl tam všechno: sklápěcí sedadla, pódium, perleťové plátno i promítačku Tri-Film Heutier. Ve dvačtyřiceti letech už mu chyběla jen přítelkyně, se kterou by se mohl objímat a dívat se přitom na *Jih proti Severu* v původní verzi. Ale na těch zatracených seznamkách vždycky našel jen krátkodobé lásky, nebo se dočkal jen zklamání.

Byly skoro tři hodiny ráno. Už byl přesycený špionážními a válečnými filmy, a tak se rozhodl nekonečně dlouhé promítání ukončit neznámým, dokonale zachovalým krátkým filmem. Evidentně se jednalo o kopii. Mezi podobnými bezejmennými filmy se občas ukrývaly opravdové poklady. Pokud měl člověk štěstí, mohl mezi nimi najít ztracená díla takových slavných filmařů, jako byli Méliès, Welles nebo Chaplin. Sběratel rád sní. Když Ludovic odlepil pásku a založil film do promítačky, všiml si nápisu „Padesát obrazů za vteřinu“. To byla vzácnost, protože pro dokonalou iluzi pohybu jich obvykle stačilo čtyřiaadvacet. Nastavil tedy závěrku na přístroji na doporučenou rychlost. Aspoň neuvidí film zpomaleně.

Na bílém plátně se vzápětí objevil tmavý, rozostřený obraz bez titulků. V horním pravém rohu se ukázalo bílé kolečko. Ludovika nejdřív napadlo, že je poškozený celuloid, jak se to často u starých filmů stávalo.

Film začal.

Ludovic se těžkopádně rozběhl nahoru.

Nic neviděl, ani rozsvícená světla.

Byl slepý.

2.

[L]ucii Henebelleovou vytrhlo ze spánku pronikavé zvonění. S trnutím se probudila, vztyčila se v křesle a popadla svůj mobil.

„Haló...?“

Zastřený hlas. Lucie pohlédla na hodiny v pokoji. 4 hodiny 28 minut ráno. Na posteli naproti ní hluboce spala její dcera Juliette s infuzí glukózy zapíchnutou v paži.

Muž na druhé straně aparátu zněl rozrušeně:

„Haló? Kdo je to?“

Lucie odhodila své dlouhé blond vlasy dozadu. Nervy měla úplně obnažené. Před chvílí usnula. Určitě nebyla naladěná na žádné vtípkování.

„To vy mi spíš řekněte, kdo jste. Víte, kolik je hodin?“

„Tady Ludovic Sénéchal... To je... to je Lucie?“

Lucie Henebelleová potichu vyšla z pokoje a zastavila se na chodbě osvětlené zářivkami. Zívla a upravila si halenku, aby aspoň trochu vypadala k světu. Kdesi za zdí se ozýval vzdálený pláč miminka. Na pediatrii je ticho pouhá chiméra.

Lucii trvalo několik vteřin, než si volajícího zařadila. Ludovic Sénéchal. Muž, s nímž se seznámila přes internetovou seznamku a se kterým se po několika týdnech intenzivního esemeskování sedm měsíců po jejich prvním setkání v jedné kavárně v Lille rozešla kvůli „odlišným povahám“.

„Ludoviku? Co se děje?“

Ve sluchátku se ozvala rána, jako kdyby se rozbila sklenička.

„Musíš pro mě přijet...“

Nedokázal srozumitelně artikulovat. Zřejmě úplně zpanikařil. Lucie se ho snažila uklidnit a přinutit, aby mluvil pomaleji.

„Nevím, co se stalo. Byl jsem ve svém kapesním kině. Poslouchej, Lucie, já nic nevidím. Rozsvítil jsem všechna světla, ale nic se nezměnilo. Myslím, že... že jsem oslepl. Vytočil jsem náhodně první číslo a...“

To byl celý on, dívat se na filmy ve čtyři hodiny ráno! Lucie s dlaní položenou na kříži přecházela podél širokého okna, z něhož měla výhled na jednotlivé budovy nemocnice v Lille. Z toho hrozného křesla ji bolela záda. V sedmatřiceti letech už její tělo některé věci nezvládalo.

„Pošlu k tobě sanitku.“

Ludovic se možná uhodil do hlavy. Poranění lebky nebo otřes mozku způsobují takové symptomy a ty můžou mít fatální následky.

„Přesvědč se, jestli odněkud nekrváčíš, ohmatej si prsty hlavu, nos a spánky. Jestli krvácíš, tak si na to dej led a zabal si to do utěrky. Sanitka tě odveze do nemocnice a já tam za tebou přijedu. Hlavně si nelehej. Máš pořád stejnou adresu?“

„Ano. Pospěš si. Prosím...“

Ukončila hovor a zamířila k příjmu, odkud nechala k Ludovikovi poslat sanitku. Letní dovolená rozhodně nezačínala dobře. Její osmiletou dceru právě přijali do nemocnice kvůli virové gastritidě. Uprostřed léta nemá každý takové štěstí... Nemoc ubohé dítě totálně vyčerpala a po dvaceti hodinách byla Juliette úplně dehydrovaná a přitom nedokázala polknout ani lžičku vody. Lékaři předpokládali, že bude muset zůstat v nemocnici několik dní a že bude muset dodržovat přísnou dietu. Chudák holka nemohla odjet se svou sestrou Clarou na první prázdninový tábor. Pro dvojčata bylo odloučení těžké.

Lucie se opřela o okno. Pozorovala majáček odjíždějící sanitky a přitom ji napadlo, že ať už je na policejní stanici nebo kdekoliv jinde, na dovolené nebo v práci, život pro ni vždycky dokáže přichystat jenom to nejhorší.

3.

[O] dvě hodiny později a o dvě stě kilometrů dál od Lille hleděl šéf oddělení pro násilnou trestnou činnost Martin Leclerc na trojrozměrný obrázek lidské lebky na monitoru. Zcela jasně rozeznával mozek a nej-různější části lidského obličeje: špičku nosu, pravé oko, chrupavku u vstupu do levého ucha... Potom ukázal na zelenou oblast v levé horní části spánkového laloku.

„Takže tohle se rozsvítí pokaždé, když ti něco řeknu?“

Komisař Franck Sharko se zakláníl na hydraulické židli, na hlavě měl helmu se sto dvaceti elektrodami a upřeně zíral na strop.

„To je Wernickeova oblast, která je propojená s centrem lidské řeči. Ve chvíli, kdy slyšíme hlas, se u tebe i u mě do toho místa vlije krev. Proto ta barva.“

„Úžasné.“

„Stejně úžasné jako to, že jsi tady. Nevím, jestli si to pamatuješ, ale pozval jsem tě na skleničku k sobě domů, Martine. Tady dostaneš leda tak hnusný kafe.“

„Tvůj psychiatr neměl nic proti tomu, abych se vašeho sezení zúčastnil. A tys mi to sám navrhl. Zapomněls?“

Sharko položil ruce na opěradla a jeho snubní prsten cinkl o kov. Už dlouhé týdny, co na tato sezení chodil, se nedokázal pořádně uvolnit.

„Co vlastně chceš?“

Šéf oddělení násilné trestné činnosti si s unaveným výrazem promasíroval spánky. Pracovali společně už dvacet let a zažili spolu hodně těžkých chvil. Děsivé zločiny, rodinné tragédie i zdravotní problémy.

„Našli je před dvěma dny. V nějaké díře mezi Le Havrem a Rouenem. Představ si, že se to tam jmenuje Notre-Dame-de-Gravenchon. Mrtvoly pohřbené na břehu Seiny. Určitě jsi o tom slyšel v televizi.“

„Na tom staveništi, kde mělo vést potrubí?“

„Ano. Média už byla na místě, protože ta stavba je sama o sobě problematická. Našli celkem pět mrtvol s odříznutými lebkami. Vyšetřovatelé z Rouenu spolupracují s místní četnickou stanicí. Tamější prokurátor se tam už chystal poslat forenzní tým, ale nakonec si vzpomněl na nás. Řeknu ti upřímně, že mě to pořádně naštvalo. Uprostřed léta je něco takovýho leda tak k poblití.“

„A Devoise?“

„Vyšetřuje citlivý případ, nemůžu ho uvolnit. A Bertholet má dovolenou.“

„A nemám já náhodou taky dovolenou?“

Leclerc si upravil uzel na proužkované kravatě. Byl to asi tak padesátník, v černém konfekčním obleku s vyleštěnými polobotkami, s propadlou unavenou tváří, zkrátka vysoce postavený policista v celé své kráse. Na čele mu stál pot a on si ho neustále otíral kapesníkem.

„Jsi jediný, kdo mi tu zůstal. Oni mají manželky a děti... Do prdele, vždyť víš, jak to je.“

Zavládlo tíživé ticho. Ženy, děti... Balony na pláži, smích ztrácející se ve vlnách. Všechno teď bylo tak vzdálené a rozostřené. Sharko otočil hlavu směrem k monitoru, který v reálném čase zachycoval aktivitu jeho mozku, padesátiletého orgánu plného temných zákoutí. Kývl hlavou na Leclerka, aby se taky podíval. Ačkoliv vůbec nepromluvil, zelená zóna v horní části spánkového laloku se rozsvítila.

„Svítilo to proto, že na mě v tuto chvíli mluví...“

„Eugénie?“

Sharko přisvědčil. Leclerc se zachvěl, když viděl, jak komisařův mozek reaguje na slova, ačkoliv v místnosti nebylo slyšet ani bzučení mouchy. Měl pocit, jako by se po ní pohyboval duch.

„A co ti říká?“

„Že až půjdu do obchodu, mám jí koupit litr dresinku a ledové kaštiny. Zbožňuje ledové kaštiny. Omluv mě na okamžik...“

Sharko zavřel oči a sevřel rty. Eugénii slyšel a viděl všude. Na sedadle spolujezdce svého starého renaultu. Večer, když šel spát. Když seděl v tureckém sedu a pozoroval miniaturní vláčky jezdící po kolejích. Ještě před dvěma lety Eugénii často doprovázel černoch Willy, který kouřil camelky a trávu. Byl hnusný a mnohem nesnesitelnější než ta holka, protože strašně křičel a hodně gestikuloval. Díky terapii nakonec definitivně zmizel, ale ona se vracela často a byla odolná jako virus.

Na obrazovce počítače svítila zelená zóna ještě několik vteřin a pak začala postupně zhasínat. Sharko otevřel oči. Pohlédl na šéfa s vyčerpaným úsměvem.

„Stejně jednou svýho komisaře vyhodíš, když vidíš, jak se chová.“

„Své problémy si řešíš a nebrání ti v práci. Dokonce bych řekl, že jsi na tom už mnohem líp.“

„Jo, tohle řekni Josselinovi. Pořád na mně něco vidí. Myslím, že se mě chce zbavit.“

„S novými šéfy je to vždycky tak. Nové koště dobře mete.“

Konečně se v místnosti objevil profesor Bertowski z psychiatrického oddělení pařížské Nemocnice Salpêtrière. Doprovázel ho Sharkův psychoterapeut.

„Jdeme na to, pane Sharko?“

Slovo Sharko znělo podivně. Připomínalo název pokročilé formy svalové atrofie, Charcotovy choroby. Jako kdyby zavinil všechny choroby tohoto světa.

„Jdeme...“

Bertowski prolistoval spis, který si přinesl.

„Podle toho, co tady čtu, jsou záchvaty paranoie čím dál řidší. Zůstaly jen malé náznaky nedůvěry. To je výborné. Co vaše přeludy?“

„Neustále se vracejí, ale nevím, jestli to není jen proto, že sedím pořád zavřený v bytě. Eugénie za mnou chodí každý den. Většinou zůstane jen dvě nebo tři minuty, ale chová se nepříjemně. Nevím, kolik kilo ledových kaštanů jí budu muset příště koupit.“

Když Sharkovi sundávali helmu, Leclerc ustoupil do rohu.

„Jste v poslední době hodně vystresovaný?“ zeptal se lékař.

„Hlavně teplem.“

„Vaše profese nám to nijak neusnadňuje. Zkrátíme čas mezi sezeními. Každé tři týdny, to mi přijde jako velmi dobrý kompromis.“

Upevnili mu hlavu dvěma bílými popruhy a psychoterapeut mu přiložil k zátylku nástroj ve tvaru osmičky, cívku, která vysílala magnetické vlny do jednoho přesného místa, aby zasažené neurony zareagovaly jako miniaturní magnety a přeskupily se. Nitrolebeční magnetická stimulace jim umožňovala ovládat, nebo dokonce zastavit pacientovy schizofrenické halucinace. Největší problém spočíval v tom, aby magnetické impulzy zasáhly správné místo, protože zmiňovaná oblast měřila jen několik centimetrů a odchylka jediného milimetru mohla způsobit, že by pacient začal třeba mňoukat nebo by po zbytek života citoval abecedu pozpátku.

Sharko ležel, oči měl převázané páskou a myslel pouze na to, že se nesmí pohnout. Jediným zvukem v místnosti bylo praskání magnetických pulzů, vysílaných na frekvenci jednoho hertze. Sharko necítil žádnou bolest, dokonce ani podráždění, jen čirou úzkost, když si uvědomil, že před deseti lety by ho léčili elektrošoky.

Sezení skončilo bez problémů. O dvanáct tisíc pulzů později, tedy po dvaceti minutách, se policista zvedl. Měl trochu ztuhlé svaly. Upravil si košili a rukou si prohrábl nakrátko ostříhané černé vlasy. Potil se. Dusný vzduch v nemocnici a lehká nadváha, se kterou bojoval po dlouhodobém užívání zyprexu, mu to nijak neusnadňovaly. Teď, na začátku července, nedokázala ani klimatizace pořádně regulovat vysoké venkovní teploty.

Poznamenal si datum příští schůzky, poděkoval psychiatrovi a vyšel ven.

Leclerka našel na konci chodby u automatu na kávu. Šéf oddělení násilné trestné činnosti měl příšernou chuť na cigaretu. Těch pár minut, kdy pozoroval terapii, ho vyčerpalo.

„Nebylo mi zrovna nejlíp, když jsem viděl, jak si hrajou s tvým mozkiem.“

„Rutina. Je to, jako když u kadeřníka sedíš pod sušákem a dělají ti trvalou.“

Sharko se usmál a napil se z kelímku.

„Tak spust'. Pověz mi o tom případě.“

Oba pomalu vykročili chodbou.

„Pět těl pohřbených dva metry pod zemí. Moc hezký pohled na ně nebyl. Podle předběžného ohledání čtyři z nich ohlodali červi a jen páté bylo v relativně dobrém stavu. Všem chyběla horní část lebky, jako kdyby ji někdo uřízl pilkou.“

„K jakému závěru vyšetřovatelé došli?“

„Co myslíš? Je to malé venkovské městečko, kde největším zločinem je, když někdo netřídí odpad. Těla tam ležela určitě několik týdnů, možná měsíců. Jsou z toho úplně vedle, je tu dokonce riziko, že vyšetřování bude velmi komplikované. Mohla by jim pomoci psychologická analýza. Udělej jenom to, co obvykle, nic víc, nic míň. Posbírej informace, promluv si s lidmi, se kterými budeš potřebovat, a v Nanterre to potom dořešíme. Dva, maximálně tři dny. Pak se můžeš vrátit ke svým vláčkům nebo k jiným věcem a já udělám to samý. Nechci, aby se to vleкло dlouho. Potřebuju zmizet co nejdřív.“

„Jedeš s Kathiou na dovolenou?“

„Ještě nevím. To záleží...“

„Na čem?“

„Na spoustě věcí, které se týkají jen mě.“

Sharko nenaléhal. Když vyšli z nemocnice, zalila je vlna horka. Komisař strčil ruce do kapes a otočil se k dlouhé budově z bílého kamene s kopulí zářící ve slunci. V poslední době se stala jeho druhým domovem, hned po kanceláři.

„Bojím se vrátit do terénu. Všechno mi připadá tak dávno...“

„Zase si rychle zvykneš.“

Sharko chvíli mlčel, jako kdyby vážil všechna pro a proti, a potom pokrčil rameny.

„Ale co, vem to čert. Jestli budu dál sedět na zadku, začne mít tvar křesla. Vyříd' jim, že dorazím odpoledne.“